

KINDERBOERDERIJ ENSCHEDE NOORD

Informatieblad januari 2009

inhoud

- 4 Beste bezoekers**
van de beheerders Koos & Sabine
- 6 Daar staat ie dan:**
onze hooikap
- 8 Hooikap of hooimijt of hooiberg of...**
- 9 Kinderboerderij levert op**
Van de voorzitter Frans Feil
- 10 Steun de kinderboerderij**
- 10 Bestuurslid worden?**
- 11 Kalender 2009: nieuw varkenshok**
- 11 Geachte bezoeker**
donateurs gezocht
- 12 Van alles en nog wat**
spreekwoorden, wist je dat..., kleurplaat
- 14 Schapen**

colofon

Het informatieblad van Kinderboerderij Enschede Noord verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 1.000 exemplaren.

Uitgever:

Brombeer Media Beheer BV
Oeverkruid 2a
9738 AK Groningen
Telefoon (050) 575 27 50
Fax (050) 577 79 26
info@brombeermedia.nl
www.brombeermedia.nl

Redactie:

Sabine Oosterbroek
Ellen Visser

Vormgeving & opmaak:

Graphic-Ants

In opdracht van:

Stichting Kinderboerderij Enschede Noord
Buursterstraat 356
7524 PE Enschede
tel: 053- 4769909
e-mail: ellen.visser@home.nl

Adres boerderij :

Vanekerbeekweg 15
7524 PE enschede
tel: 053- 4335348
www.kinderboerderijnoord.nl

Openingstijden:

1 okt t/m 31 maart: 8:30 tot 16:00
1 april t/m 30sept: 8:00 tot 16:30

Copyright © 2009

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of opgeslagen in enige vorm, hetzij elektronisch, mechanisch, opnamen, fotokopieën of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld. Evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg zijn van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie.

Beste bezoekers

Het is alweer een tijdje geleden dat het vorige boekje uit is gekomen. En in het vorige boekje was het nog zomer, en nu is het buiten helemaal wit en is de winter al vroeg begonnen.

Terwijl het tijdens dit schrijven eigenlijk nog herfst is want de bronsttijd voor de dieren is alweer volop aan de gang. De bok loopt alweer tussen de geiten en de ram doet ook zijn best om de oaien te versieren. En nu maar hopen dat we weer veel lammetjes krijgen van het voorjaar. Want zoals de meeste mensen wel hebben gezien zijn alle jonge dieren alweer weg. Alleen het kalfje is er nog maar die is ook later gekomen en moet minimaal vijf maanden bij de moeder blijven. Het is voor ons als beheerders een drukke tijd geweest want er is genoeg veranderd op de boerderij. We hebben de vijver helemaal schoongemaakt en er is dankzij de vele giften van de bezoekers een nieuwe fontein gekomen. Ook is de nieuwe koeienstal eindelijk af en als de winter zacht blijft dan kunnen de koeien misschien wel de hele winter lekker buiten blijven. De konijnenbult is ook helemaal gerenoveerd en als het gras helemaal goed gezet is komt er gaas overeen en kunnen de konijnen en kippen er weer lopen. Zo zijn we dit jaar behoorlijk druk bezig geweest en dan hebben we nog helemaal niet gehad over de nieuwe hooikap die nu ook helemaal klaar is. We

willen alleen nog zorgen dat er van het voorjaar mooie bankjes in komen. Voor volgend jaar zijn wij ook alweer druk bezig met plannen voor het onderhoud. Voor de varkens hebben we heel erg snel nieuwe afrastering nodig. Deze omheining zit er al meer dan dertig jaar om en is aan vervanging toe. De varkens kunnen nu nog zo natuurlijk vrij rond lopen maar als we de afrastering niet gauw wordt vervangen komen ze in een kleiner hok te zitten en dat zou zonde zijn want wij zijn een kinderboerderij die alles zo natuurlijk mogelijk wil houden. Bijna alle dieren kunnen vrij bewegen en dat gunnen we de varkens ook. De kosten voor de afrastering zijn zo hoog dat de stichting daar geen geld voor heeft en daarom proberen we via de giftenbus en de actie van de kalenders zo snel mogelijk geld te krijgen want dan kunnen we alvast een begin maken met de afrastering. Van het voorjaar begint de schilder met de gebouwen te schilderen want dat is ook weer hard nodig en er worden wat kozijnen vernieuwd en zo gaat het maar door. We hebben nog veel meer plannen want we willen in het kippenhok naast de fietsenstalling allemaal oud Hollandse kippenrassen houden. Je moet dan denken aan Twentse grijze, lakenvelders, barnevelders en zo zijn er nog een paar meer die wij daar graag willen hebben. Dit doen wij omdat deze rassen nog maar heel weinig voor komen. Als er mensen zijn die ons alvast kunnen helpen met het eerste toompje kippen willen we dat graag horen want dit maakt voor ons de start een stuk makkelijker.

We hebben een nieuwe witte pauwenhaan gekocht zodat iedereen ook die kan bewonderen met zijn mooie witte verentooi, en als het weer beter wordt komt er ook een nieuwe zwarte vrouwtjes zwaan voor ons mannetje Alex en nu maar hopen dat het dan wel goed gaat. We willen jullie nog wel even vertellen dat onze Texelaar schaap (Maaïke) na 17 jaar is overleden. Vaste bezoekers zullen haar vast gemist hebben want zij was het enige witte schaap dat we hadden, zij is vroeger met de fles opgegroeid hier op de boerderij en iedereen hechte veel waarde aan haar. We zijn wel blij dat zij een leeftijd van 17 jaar heeft behaald want dit is voor ons het bewijs dat als je een dier zo natuurlijk mogelijk laat leven en niet te lang mee door fokt ze een mooie leeftijd kunnen bereiken. Wij hopen jullie allemaal komend jaar weer op de kinderboerderij te zien. Afgelopen jaar was onze bezoekers aantal weer hoger dan het jaar daarvoor en die lijn willen we graag doorzetten. Bij deze wensen we iedereen een voorspoedig 2009.

Groetjes Koos en Sabine

Daar staat ie dan:

Eerst....

Eindelijk is het dan zover: de hooikap op de kinderboerderij Enschede Noord staat er. Sinds 2005 is er over nagedacht door het bestuur van de Stichting. Een hooikap was niet nodig om ons hooi op te bergen, dat gaat uitstekend op de zolder van de boerderij. Maar het bestuur was van mening dat een hooikap op het speelveld heel goed gebruikt zou kunnen worden voor activiteiten die enige beschutting nodig hebben. Immers hij zou zowel tegen regen als tegen zon bescherming kunnen bieden. Je zou er onder kunnen picknicken of andere activiteiten ontplooiën. Bovendien zou hij het aanzicht van de boerderij aanzienlijk mooier maken en op die manier recht doen aan het bestuursbeleid om de kinderboerderij ook werkelijk een boerderij te laten zijn en te laten blijven. Het bestuur koos voor een zogenaamde 4-roedige

(4 palen) hooikap van 5 bij 5 meter. Allereerst waren er twee vragen: krijgen we een bouwvergunning van de gemeente en hoe komen we aan het benodigde geld? De bouwvergunning liet gelukkig niet al te lang op zich wachten en vervolgens kregen we zowel van de Rabobank Enschede-Haaksbergen als van het stadsdeel Noord van de gemeente Enschede een aanzienlijk bedrag. Desondanks was dat niet voldoende. Daarom organiseerde het bestuur in het voorjaar 2008 een folder actie, waaraan zelfs een loterij was verbonden. Vele mensen en bedrijven reageerden naar draagkracht met kleine en grotere bedragen. En tot grote vreugde van alle betrokkenen bij de boerderij konden we zo precies het ontbrekende bedrag bijeen sprokkelen. Maar toen kwam er een kleine hobbelt. We hadden de plaats waar de hooikap zou komen te staan niet goed ingeschat

onze hooikap

in relatie tot de bomen die er stonden, dus moest er een kleine wijziging worden aangevraagd voor de bouwvergunning. De gemeente Enschede reageerde gelukkig supersnel en zo was half juli de toestemming binnen. Nu echter had de rietdekker Pape uit Doetinchem even geen tijd en werd de bouw uitgesteld tot zeven oktober.

Bouwen.....

Dat bouwen viel nog niet mee. De palen – roeden genoemd – moesten zeker anderhalve meter de grond in, de verplaatsing van het andere benodigde materiaal moest per vrachtauto via de boomgaard naar de speelweide. Dat gaf nogal wat overlast voor dier en graszoden! Met behulp van een shovel werden de roeden omhoog gezet en ingegraven. Daarna werd het staketsel van het dak gebouwd en uiteindelijk de kap met riet

gedekt en op de juiste hoogte vastgezet. Gelukkig heeft achteraf de bouw vanwege het jaargetijde niet veel bezoekers dwarsgezeten. Wel vertraagde de bouw soms door het slechte weer, want rietdekken in de regen is geen pretje. Maar sinds eind oktober staat hij er!

Feest....

Dus nu staat de hooikap te pronken op het speelveld van de boerderij. Gezien het jaargetijde heeft het bestuur besloten de officiële ingebruikneming te vieren op een tijdstip in de lente van 2009 waarbij tevens de uitslag van de loterij bekend zal worden gemaakt en de prijzen uitgedeeld. Uiteraard krijgen de goede gevers nog persoonlijk bericht.

Ellen Visser

Hooikap

De gebruikelijke naam voor een aparte hooiopslag bij een boerderij is een hooimijt. Daarmee wordt het geheel van de roeden (palen), kap, vloer, soms een schuur en het hooi zelf bedoeld.

of hooimijt

Een hooikap is dus eigenlijk alleen de beschermkap voor het hooi, vooral daar waar het hooi niet meer op de boerderij zelf kan worden opgeborgen of wanneer de oogst te groot is. Een hooiberg is eigenlijk alleen een berg hooi, soms afgedekt met stro. Maar alle drie de namen worden vaak willekeurig door elkaar heen gebruikt.

of hooiberg

Er zijn vele verschillende vormen van hooimijten; zo zijn er die slechts 1 roede in het midden hebben, maar ook die er wel 6 hebben. Sommige hooimijten hebben een houten vloer die omhoog getrokken kan worden. Deze vorm komt veel in Twente voor en wordt vaak een 'steltenberg' genoemd. Er zijn ook hooimijten waaraan een soort opslagplaats is gebouwd, men noemt dat een 'schuurberg'.

of...

In heel Nederland komen hooimijten voor; dus zowel in streken waar vee wordt gehouden,

als in landbouwstreken waar de rogge wordt opgeslagen. Tegenwoordig wordt hooi minder vaak opgeslagen onder een hooikap, maar ingepakt in plastic rollen. Wanneer je door het landschap loopt of rijdt dan zie je vaak grote witte of groene bollen bij een boerderij. Dat is dan de hooiopslag. De hooimijt is door mensen vaak als een bijzondere vorm in het landschap ervaren. Hiervan bestaan dan ook talloze foto's en schilderijen. Ook onze eigen Van Gogh heeft een hooimijt geschilderd. Een leuke manier om kennis te maken met alle diversiteiten van hooimijten en hun achtergrond is via internet www.hooiberg.info/?page=home. Hier kom je op de site van het Nederlands Hooiberg Museum. Overigens is er in Twente ook een fiets-wandelroute langs een aantal hooimijten, te beginnen in Dalfsen.

Overigens worden hooikappen – dus zonder de opslag van hooi – tegenwoordig voor vele andere doeleinden gebruikt. Er worden bijvoorbeeld theateruitvoeringen of muziek optredens onder gehouden. In een enkel geval is het een romantische trouwlocatie en soms hebben mensen er een appartement van gemaakt waar je voor kortere of langere tijd kunt verblijven. Zelf heb ik een keer in de buurt van Bodegraven overnacht in een verbouwde hooiberg en vond dat een schitterende ervaring.

Ellen Visser

Kinderboerderij levert op

De gemeente levert op! Zo luidt de slogan van de gemeente. Grote projecten in de stad zijn afgerond en voltooid. Gepaard met groot feest en mooie openingen.

De kinderboerderij blijft niet achter. Weliswaar niet op de schaal van de gemeente, maar toch. Naar onze verhoudingen zijn ze fors en aanzienlijk. Het afgelopen jaar was een jaar van oogsten. De kinderboerderij levert dus ook op. Een nieuwe koeienstal, een nieuwe konijnenbult, een nieuwe fontein en een nieuwe hooikap, ze zijn allemaal gebouwd en in gebruik genomen. Dat is veel werk geweest voor de beheerders en voor vele goede helpers en kundige bouwers.

De kinderboerderij is van plan om in het voorjaar uitgebreid te vieren wat er dit jaar is gerealiseerd. We willen dan ook de mensen uitnodigen die op een of andere wijze financieel bijgedragen hebben. Er zijn vele kleine en grote gevers geweest en die willen we graag in het zonnetje zetten. Ook zijn er nog een aantal prijzen te vergeven voor gulle gevers voor de hooikap. Weet u nog wat de prijzen waren? Wij zijn het niet vergeten: De neusjes van de zalm en allemaal van de boerderij: Een kist met appels, een doos met eieren van de boerderij, een kilo verse groente van het land, een jaar lang gratis donateurschap, een emmer met dierenvoer

of een zak met schapenwol. Kortom, zodra de dagen weer wat langer worden, zal het de-kinderboerderij-levert-op-feest worden gegeven. Let op de mededelingen op onze website en in de media.

In december zullen we afscheid nemen van enkele bestuursleden die de boerderij goed hebben ondersteund. We zijn blij met iedereen die helpt en die heeft geholpen. De posities van het dagelijks bestuur zijn gelukkig goed gevuld, wat we nu zoeken zijn enkele mensen die goed met ons willen meedenken over het wel en wee van de boerderij en over haar toekomst. Het kost niet veel tijd, maar we hebben het wel nodig voor een goed bestuur.

Frans Feil
voorzitter

Steun de kinderboerderij

De kinderboerderij Enschede Noord is een prachtige boerderij met vele dieren en tuinen.

Natuurlijk krijgen wij van de Gemeente Enschede een bedrag per jaar om de boerderij te kunnen exploiteren, maar helaas is dat bij lange na niet genoeg. Er blijft geld nodig voor het handhaven van een goede diervoorzorging, voor nieuwe initiatieven daarin en voor onderhoud van gebouwen en stallen en verdere verfraaiing daarvan.

Om een en ander te bereiken proberen bestuur en beheer van de boerderij donateurs en sponsors te vinden die ons met een bedrag per jaar kunnen en willen steunen. Daarnaast kan iedere bezoeker meehelpen door voerzakjes te kopen of door bijdragen voor speciale spaaracties..

Maar ook de kinderboerderij ontkomt niet aan enige verhoging van de prijzen. Hieronder een opsomming van de prijzen per 1 januari 2009

- **Donateurs:** de bijdrage blijft € 12.50 per jaar; maar we verzoeken de donateurs die meer kunnen missen € 15,- per jaar over te maken. De donateurs krijgen persoonlijk bericht begin 2009.

- **Voerzakjes:** de prijs van voerzakjes wordt verhoogd van € 0,40 naar € 0,50 per zakje.

Bestuurslid worden?

Welke enthousiaste ouder wil het bestuur compleet komen maken?

Je kunt en mag dan meehelpen de boerderij goed te kunnen laten functioneren.

Dat betekent mogelijk inzet bij het organiseren van activiteiten, meedenken hoe subsidiegevers, sponsors en donateurs enthousiast kunnen worden gemaakt. Maar ook: meedenken over hoe de boerderij er over een langere tijd moet gaan uitzien en er mede voor zorgen dat de beheerders, stagiaires en vrijwilligers hun werk zo goed mogelijk kunnen uitvoeren.

Bestuurslid zijn kost je in elk geval 8 avondvergaderingen van 2,5 uur. Maar uiteraard zal er meer tijd van je gevraagd worden. Voordeel is wel dat je de tijd die je wilt en kunt besteden vaak op een moment kunt plannen dat het jezelf het beste uitkomt.

Bestuurslid zijn levert je geen geld op – uiteraard worden gemaakte onkosten wel vergoed – maar levert je des te meer plezier op.

Plezier om te werken met de andere bestuursleden, plezier om te zien hoe het gaat op de kinderboerderij en plezier in betrokkenheid bij een voor-ziening in de wijk die breed wordt gewaardeerd, gezien de circa 80.000 bezoekers die jaarlijks een kijkje komen nemen.

Aarzel niet langer: meld je aan bij de voorzitter van het bestuur: dhr. Frans Feil, tel. 053-4360993. Maar natuurlijk kun je ook eerst aan hem nadere informatie vragen !

KALENDER 2009: nieuw varkenshok

Een nieuwe spaaractie is van start gegaan!!! We gaan sparen voor een nieuw slaapdomein voor onze twee varkens: een varkenshok dus. Daartoe verkopen we een kalender van het jaar 2009. De kosten zijn € 2.50.

De kalender heeft 12 prachtige foto's van dieren van de kinderboerderij Enschede Noord. Bovendien kunnen de foto's als **ansichtkaart of briefkaart** worden gebruikt!!!

Je kunt de kalender verkrijgen bij de kinderboerderij aan de Vanekerbeekweg, elke dag van 8.30 tot 16.00 uur. Als € 2.50 euro betaalt mag je de kalender zo meenemen!!!

De varkens zullen je dankbaar zijn!!!

Geachte bezoeker

Zou u donateur willen worden van onze Kinderboerderij. Daar wij niet zonder uw steun kunnen.

Want het wordt voor ons steeds moeilijker om de jaarlijkse begroting sluitend te krijgen.

Donateur wordt je door €12,00 te betalen aan de boerderij. Als je €15,00 kunt missen.....graag! Het donateursgeld kunt u persoonlijk op de boerderij betalen of overmaken op nr. **665469918 t.n.v. Kinderboerderij Noord**. U krijgt dan bij de hiernaast genoemde bedrijven korting. Voor inlichtingen kunt u bij de beheerders terecht.

Welberg ABTB Lonneker

- 10% korting op alle potterie.

Decokay Eijsink

- 10% korting op verf, behang, zonwering en gordijnstoffen.

Aquadrome Enschede

- u krijgt bij dit zwemparadijs een korting van max € 8,00.

Bij voorbaat onze hartelijke dank, Alle medewerkers en bestuursleden.

Van alles en nog wat

Hij wil de geit en de kool sparen.
Hij wil beide partijen te vriend houden.

Zij is een tikgeit.
Zij is een typiste.

spreekwoorden

Een geitenwollen sokken type.
Iemand die 'alternatief' is; biologisch eet
en erg voor het milieu is.

wist je dat.....

- .....een schaap alleen tanden in zijn onderkaak heeft.
- .....je aan het slijten van de tanden kunt zien hoe oud het schaap is.
- .....een schaap 4 magen heeft, de pens, de lebmaag, de boekmaag en de netmaag.
- .....het aantal lammeren afhangt van het ras.
- .....een schaap zeslingen kan krijgen.
- .....het kleinste ras gemiddeld 14/15 kilo weegt.
- .....een zwaar vleesras wel 120/145 kilo kan wegen.
- .....er 13 Nederlandse schapenrassen zijn.

A photograph of a sheep with thick, light-colored wool lying on a green lawn. The sheep is looking towards the left of the frame. A tree trunk is visible in the background on the left side.

Schape

Voor het schaap is zijn wollen vacht erg belangrijk. Het is zijn regenjas, winterjas en zomerjas tegelijk. Als het regent lopen de druppels makkelijk van de vette wol af. In de winter houdt de dikke laag wol de kou tegen, er zit een warme laag lucht tussen de gekronkelde haren. Zomers is het net andersom, dan houdt de wol juist de warmte tegen omdat er koele lucht tussen de haren blijft zitten. Wat een bijzondere jas, hé?

In de herfst, als de dagen korter worden en de kachel weer aangaat, krijgt het vrouwtjesschaap (ooi noem je die) regelmatig zin om te vrijen met het mannetjesschaap (de ram).

De boer koopt een ram en brengt hem rond die tijd bij de ooiën in de wei. De ram moet de ooiën dekken en drachtig maken. Iedere dag controleert de boer of de ram zijn werk wel doet. Hij kan dat goed zien, doordat hij de ram tijdens het vrijen de rug van de ooi laat verven.

Aan het begin van de dektijd heeft de ram een soort tuig van leren riemen omgekregen. Daarop zit tussen zijn voorpoten een stuk vet kleurkrijt. Als de ram bovenop een ooi springt om haar te dekken, verft hij tegelijk met het kleurblok de achterkant van de rug van de ooi. Van veraf kan de boer de groene, blauwe of rode vlekken zien.

De lammetjes worden in het voorjaar geboren.

Wist je dat schapen gouden voetjes en bekken hebben? Niet echt natuurlijk. Er wordt mee bedoeld dat de poten en bekken van schapen ons veel waard zijn, net zoals goud. Met hun fijne poten trappen de schapen de grond goed aan. Hun bek bijt het gras kort af. Hierdoor wordt het gras net een dichte mat. Vooral op dijken is dat heel belangrijk. Dat korte, dichte gras maakt de dijk extra stevig. Zo helpen de schapen om het water tegen te houden.